

**Bruxelles, 7 noiembrie 2025
(OR. en)**

Dosare interinstituționale:

2025/0172 (COD)

2025/0176 (COD)

2025/0177 (COD)

10604/1/25

REV 1

SIMPL 60

ANTICI 68

INDEF 64

MAP 24

CSC 317

ENV 574

COMPET 589

ENT 108

MI 439

CHIMIE 57

CODEC 869

EDA

NOTĂ DE ÎNȘOȚIRE

Nr. doc. Csie: COM(2025) 820 final/2

Subiect: COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI
CONSILIU
Pachet omnibus privind pregătirea pentru apărare

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2025) 820 final/2.

Anexă: COM(2025) 820 final/2

COMISIA
EUROPEANĂ

Strasbourg, 17.6.2025
COM(2025) 820 final/2

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Pachet omnibus privind pregătirea pentru apărare

{SWD(2025) 820 final}

Pachet omnibus privind pregătirea pentru apărare

Europa se confruntă cu o amenințare acută, care devine din ce în ce mai presantă. Singura modalitate prin care putem asigura pacea în Europa este să avem pregătirea necesară pentru a-i descuraja pe cei care ne-ar face rău. Conflictul armat de mare intensitate a revenit în Europa, iar ordinea internațională stabilită după cel de al Doilea Război Mondial și Războiul Rece este pusă sub semnul întrebării. După cum s-a menționat în Cartea albă comună privind pregătirea pentru apărare a Europei 2030 ⁽¹⁾ („Cartea albă”), „o nouă ordine internațională se va forma în următorii cinci ani și ulterior. Dacă nu participăm la modelarea acestei ordini – atât în regiunea noastră, cât și dincolo de aceasta – vom suporta, pasivi, rezultatul acestei perioade de concurență interstatală, cu toate consecințele negative care ar putea decurge din aceasta, inclusiv perspectiva reală a unui război la scară largă.”

În lumea de astăzi care evoluează rapid, peisajul nostru în materie de securitate s-a schimbat. Amenințările cu care ne confruntăm sunt mai mari, mai globale, de la rețele puternice de criminalitate organizată și terorism la amenințări hibride alimentate cu dezinformare, teamă și sabotaj la adresa infrastructurii noastre critice, adesea din partea unor actori statali străini ostili. Aceștia ne amenință direct modul de viață și capacitatea de a ne alege propriul viitor prin procese democratice. Deși Uniunea nu se află în război, conflictul foarte intens de la frontierele sale și poziția agresivă a Rusiei înseamnă că Europa se confruntă cu o situație care nu este una de pace, iar securitatea și scopul nostru de a construi un viitor fără constrângere și agresiune nu pot fi considerate de la sine înțelese. Am văzut cum Rusia folosește ca armă exporturile de gaze, ceea ce a dus la incertitudini în materie de aprovizionare și la creșteri bruște ale prețurilor, precum și modul în care Rusia atacă în mod deliberat infrastructura energetică din Ucraina. Securitatea noastră se bazează atât pe pregătirea civilă, cât și pe cea militară. ⁽²⁾

Potrivit evaluărilor amenințărilor efectuate de mai multe servicii de informații din UE, capacitatea Rusiei de a produce echipamente militare a crescut enorm, iar aceasta ar putea dispune, în următorii trei până la cinci ani, de capacitățile militare necesare pentru a testa unitatea țărilor occidentale și eficacitatea articolului 5 din Tratatul Atlanticului de Nord și a articolului 222 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. Acest lucru impune trecerea la o mentalitate a pregătirii pentru apărare și intensificarea imediată a eforturilor de restabilire a unei stări de pregătire pentru apărare și de descurajare până în 2030. În acest context, pregătirea pentru apărare ar trebui înțeleasă ca fiind capacitatea statelor membre și a industriei de apărare a Uniunii de a anticipa, de a preveni și de a răspunde la crizele din domeniul apărării. Pregătirea pentru apărare se bazează pe disponibilitatea capacității industriale de apărare necesare pentru a dobândi și a întreține resursele, capacitățile și infrastructura necesare pentru a răspunde în mod eficace și flexibil la crize și la acțiunile conexe ale statelor membre și pentru a descuraja potențiale amenințări printr-un nivel credibil de pregătire.

Reconstruirea apărării europene necesită, ca punct de plecare, investiții masive pe o perioadă îndelungată, într-un spirit de solidaritate și cooperare între Uniune și statele membre și ca parte a alianțelor strategice, în cadrul NATO și cu țări terțe care împărtășesc aceeași viziune. Accelerarea lucrărilor cu privire la toate direcțiile de acțiune pentru a spori

⁽¹⁾ Cartea albă comună privind pregătirea pentru apărare a Europei 2030: JOIN(2025) 120 final, 19.3.2025.

⁽²⁾ Strategia privind o Uniune a pregătirii urmărește să sporească reziliența UE prin dotarea acesteia cu capacitățile necesare pentru a anticipa și a gestiona toate amenințările și pericolele. Strategia europeană privind o Uniune a pregătirii: JOIN(2025) 130 final, 26.3.2025.

urgent gradul de pregătire pentru apărarea europeană este esențială pentru a se asigura că Europa dispune de o poziție de apărare europeană puternică și suficientă până cel târziu în 2030.

Pentru a construi o Europă cu adevărat independentă, este imperativ să se dezvolte o nouă formă de ***Pax Europaea*** pentru secolul al XXI-lea – una conturată și gestionată chiar de Europa. Din acest motiv, în cadrul unei acțiuni fără precedent, Uniunea permite statelor membre să mobilizeze până la 800 de miliarde EUR pentru cheltuielile lor suplimentare de apărare, cu scopul de a proteja pacea în următorii patru ani în cadrul Planului de reînarmare a Europei „ReArm Europe – Readiness 2030”. Mai mult de jumătate dintre statele membre au solicitat activarea clauzei derogatorii naționale în cadrul Pactului de stabilitate și de creștere, profitând de flexibilitatea de a-și majora în mod semnificativ cheltuielile pentru apărare. Ca urmare a solicitării Consiliului European adresate Comisiei Europene de a accelera lucrările cu privire la toate direcțiile de acțiune cu scopul de a intensifica în mod decisiv gradul de pregătire pentru apărare al Europei în următorii cinci ani ⁽³⁾, prezentul pachet omnibus privind pregătirea pentru apărare va sprijini eforturile statelor membre de consolidare a bazei industriale de apărare și a gradului general de pregătire și de agilitate în materie de apărare al UE până în 2030, prin crearea condițiilor necesare pentru concentrarea investițiilor în capacitățile de apărare, prin asigurarea predictibilității necesare pentru industrie și prin reducerea birocrăției.

Amploarea eforturilor necesare ar trebui să țină seama de insuficiența cronică și majoră a investițiilor în domeniul apărării din ultimele decenii și de deficitul cumulat de investiții în domeniul apărării al statelor membre. Exemplul muniției grele de artilerie ilustrează bine problemele care rezultă din decenii de investiții insuficiente. În consecință, statele membre s-ar confrunta cu deficite critice în cazul unui conflict de mare intensitate. În plus, stocurile deja limitate au fost epuizate și mai mult odată cu sprijinul militar acordat Ucrainei. Din cauza cererii scăzute, capacitățile de producție ale bazei industriale și tehnologice de apărare europene au fost reduse în mod semnificativ în ultimele decenii, ceea ce limitează enorm capacitatea statelor membre de a reface rapid stocurile și de a restabili o poziție de apărare credibilă și fiabilă.

O piață cu adevărat funcțională la nivelul UE pentru echipamentele de apărare, care să plaseze inovarea și competitivitatea în centrul reînnoirii Europei, este cea mai eficientă modalitate prin care statele membre pot să își reinventeze arsenalele și să își consolideze gradul de pregătire în caz de conflict. Acest lucru se datorează faptului că o astfel de piață oferă trei beneficii esențiale. În primul rând, permite statelor membre să deblocheze economii de scară, permițându-le să profite de o piață a apărării mai largă și mai stabilă. În al doilea rând, prin facilitarea accesului la toți furnizorii din UE, reduce dependența acestora de furnizorii din țări terțe, ceea ce reprezintă un avantaj semnificativ în peisajul geopolitic actual și asigură viabilitatea pe termen lung a independenței strategice a Uniunii. În al treilea rând, sprijină competitivitatea bazei industriale și tehnologice de apărare europeană, asigurându-se că cheltuielile pentru apărare contribuie la creșterea și dezvoltarea întregii industrii în toată Europă.

Actualul cadru de reglementare al Uniunii, adoptat pe timp de pace, nu este pe deplin adaptat la obiectivul de dezvoltare a capacităților necesare și a pregătirii militare pentru a descuraja în mod credibil agresiunea armată și pentru a facilita mobilizarea eficace și rapidă a investițiilor mari și necesare menționate mai sus. Mai multe componente ale legislației UE care nu sunt specifice apărării nu contribuie la facilitarea investițiilor pe

⁽³⁾ Concluziile Consiliului European, 20 martie 2025.

termen lung ale bazei industriale și tehnologice de apărare europene în capacitățile de apărare necesare pentru a descuraja amenințările și a asigura securitatea Uniunii și a cetățenilor săi. Baza industrială și tehnologică de apărare europeană reprezintă un sector foarte specific, al cărui obiectiv principal nu este unul pur economic. El se axează pe nevoile forțelor armate ale statelor membre, asigurând nivelul necesar de performanță tehnică, în timp util, în volumul necesar și la un cost competitiv. Cadrul de reglementare al Uniunii ar trebui să fie adecvat obiectivului pregătirii pentru apărare, permițând statelor membre să investească, să construiască, să desfășoare activități de cercetare și să furnizeze produse și servicii de înaltă calitate, să autorizeze proiecte și să efectueze achiziții într-un ritm accelerat și flexibil, respectând în același timp standardele ridicate de cercetare, de mediu și sociale care fac din Uniunea Europeană un lider mondial în aceste domenii. Sunt necesare o simplificare substanțială a proceselor și eliminarea sarcinilor administrative și de reglementare în toate sectoarele, pentru a accelera creșterea producției industriale de apărare europene, astfel încât să se atingă rapid nivelurile de capacitate de producție necesare pregătirii și, prin urmare, descurajării unui conflict de mare intensitate.

În plus, acest efort masiv reprezintă o oportunitate de modernizare a forțelor armate ale statelor membre și de intensificare a investițiilor în baza industrială și tehnologică de apărare europeană. Trebuie să se țină seama de ritmul accelerat al evoluției tehnologiei militare și de riscul de obsolescență rapidă, astfel cum o demonstrează actuala agresiune de mare intensitate a Rusiei în Ucraina și pătrunderea tehnologiilor disruptive în lanțurile de aprovizionare din domeniul apărării. Pentru a face investiții în domeniul apărării adaptate exigențelor viitorului și pentru a debloca potențialul inovator al bazei industriale și tehnologice de apărare europene, este important să se stimuleze ciclurile de inovare, în special prin simplificarea și accelerarea în continuare a procedurilor de cercetare și dezvoltare colaborativă în cadrul Fondului european de apărare ⁽⁴⁾. În plus, sprijinul pentru întreprinderile nou-înființate și întreprinderile în curs de extindere este esențial pentru a promova inovarea și competitivitatea în UE, în special prin deschiderea instrumentului Accelerator al Consiliului European pentru Inovare (CEI), a platformei Tehnologii strategice pentru Europa (STEP) și a Fondului „Scaleup Europe” la tehnologiile cu dublă utilizare și de apărare.

În cadrul consolidării bazei industriale și tehnologice de apărare europene, trebuie să se reflecte mai bine natura duală a tehnologiilor și materialelor esențiale. Tehnologiile digitale, electronice avansate, conectivitatea sau substanțele chimice – toate sunt elemente esențiale ale agendei Uniunii în materie de competitivitate, precum și pentru reziliența sa în materie de apărare. Strategia privind o Uniune a pregătirii subliniază că UE trebuie să integreze considerentele privind dubla utilizare în toate investițiile sale în infrastructură și în planificarea capacităților, cum ar fi mobilitatea militară, evacuările în masă, comunicațiile și conectivitatea securizate, securitatea maritimă, capacitățile cibernetice, precum și activele și serviciile spațiale. Pentru a încuraja astfel de sinergii între inovarea civilă și cea din domeniul apărării și pentru a asigura dezvoltarea lanțurilor valorice și de aprovizionare critice, măsurile de simplificare adoptate prin această inițiativă se vor aplica tehnologiilor și materialelor cu dublă utilizare, după caz.

În prezenta comunicare, Comisia, pe baza experienței și a contribuțiilor obținute în urma unor ample consultări publice, prezintă propuneri ambițioase de simplificare în legislația și programele specifice apărării, precum și în legi care nu sunt specifice apărării, pentru a

⁽⁴⁾ Regulamentul (UE) 2021/697 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2021 de instituire a Fondului european de apărare și de abrogare a Regulamentului (UE) 2018/1092: JO L 170, 12.5.2021, p. 149.

elimina barierele de reglementare și a facilita pregătirea pentru apărare a UE și dezvoltarea industrială. Prezenta comunicare propune, de asemenea, interpretări mai clare ale derogărilor disponibile în legislația UE, pe care este posibil ca statele membre să nu le fi utilizat pe deplin.

1. Legislația UE în domeniul apărării și programele industriale în domeniul apărării

Achiziții în domeniul apărării

Directiva privind achizițiile publice în domeniul apărării și al securității ⁽⁵⁾ urmărește să asigure condițiile de funcționare a unei piețe la nivelul UE a produselor din domeniul apărării. Cu toate acestea, părțile interesate consideră adesea că procedurile prevăzute în directivă sunt excesiv de complexe și de împovărătoare, necesitând resurse disproporționate din partea statelor membre. Prin urmare, este necesar să se simplifice dispozițiile directivei, asigurându-se în același timp atingerea obiectivelor acesteia, în special prin facilitarea unor procese mai raționalizate și mai eficiente pentru achizițiile publice în domeniul apărării. Acest lucru va permite statelor membre să se concentreze asupra celor mai importante contracte, să aloce resursele într-un mod mai eficace, precum și să reducă sarcina administrativă asupra industriei.

Deși este programată pentru 2026 o revizuire completă a directivei, normele privind achizițiile publice ar trebui deja simplificate pentru a da curs de urgență priorității Europei de a-și reconstrui apărarea, pentru a oferi mai multă flexibilitate achizițiilor comune efectuate de mai multe state membre și pentru a stimula achizițiile publice de soluții inovatoare necesare pentru asigurarea pregătirii pentru apărare până în 2030. Disponibilitatea contractelor de achiziții publice și predictibilitatea pe termen lung a cererii sunt factorii cei mai importanți pentru ca industria să își dezvolte capacitățile de producție și să atingă obiectivele privind pregătirea pentru apărare. În acest scop, Comisia propune majorarea pragurilor de aplicabilitate din directivă la 900 000 EUR pentru contractele de achiziții de bunuri și de servicii. Acest lucru va exclude un număr substanțial de contracte mai mici din domeniul de aplicare al directivei, care au un impact nesemnificativ asupra pieței interne, conducând în același timp la creșteri ale eficienței economice pentru statele membre și pentru solicitanți, datorită reducerii sarcinii administrative și economice.

Cheltuielile scăzute și fragmentate pentru apărare ale statelor membre în ceea ce privește inovarea au un impact negativ asupra tehnologiilor emergente și disruptive care sunt vitale pentru viitoarele capacități de apărare. Facilitarea achizițiilor publice de soluții inovatoare va contribui la transformarea apărării prin inovare disruptivă, deoarece noile tehnologii schimbă în mod fundamental natura războiului în mai multe domenii (de exemplu, inteligența artificială, cloud computing și informatica cuantică, conectivitatea avansată și securizată, sistemele autonome). Noua posibilitate de achiziții directe de produse și servicii inovatoare care rezultă din proiecte de cercetare paralele și competitive contractate de statele membre este adecvată pentru cele mai inovatoare proiecte de cercetare și dezvoltare în cazul cărora definirea rezultatelor preconizate nu este posibilă la începutul achizițiilor publice în domeniul cercetării și dezvoltării. Combinată cu condiții

⁽⁵⁾ Directiva 2009/81/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind coordonarea procedurilor privind atribuirea anumitor contracte de lucrări, de furnizare de bunuri și de prestare de servicii de către autoritățile sau entitățile contractante în domeniile apărării și securității și de modificare a Directivelor 2004/17/CE și 2004/18/CE, JO L 216, 20.8.2009, p. 76.

mai rapide pentru achiziții publice inovatoare și cu proiecte de colaborare, inclusiv prin introducerea procedurii simplificate de parteneriat pentru inovare și prin clarificări privind achizițiile publice de rezultate ale proiectelor finanțate în cadrul FED, această nouă posibilitate de a efectua achiziții va sprijini tranziția fără sincope de la cercetare la achiziții publice, permițând statelor membre să valorifice rapid soluțiile inovatoare dezvoltate prin intermediul acestor proiecte.

Ritmul dificil în care statele membre trebuie în prezent să își refacă arsenalele necesită, de asemenea, recurgerea la produsele din domeniul apărării deja disponibile. Pentru a permite statelor membre să achiziționeze rapid echipamente identice și ușor accesibile, procedura negociată fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare ar trebui extinsă temporar la achizițiile publice și întreținerea în comun. Acest lucru ar permite statelor membre să își pună în comun resursele și să beneficieze de economii de scară pentru achiziționarea rapidă de echipamente și capacități. Aceasta completează flexibilitatea existentă integrată în directivă pentru urgența generată de criză, care cuprinde evenimente dăunătoare preconizate în viitor⁽⁶⁾, inclusiv conflicte de mare intensitate la frontierele UE și amenințări credibile la adresa securității Uniunii și a statelor sale membre.

O flexibilitate suplimentară în acordurile-cadru cu o durată prelungită de până la 10 ani și deschiderea către alte state membre, astfel cum se propune în Regulamentul de stabilire a Programului privind industria europeană de apărare (EDIP)⁽⁷⁾, vor ajuta statele membre să își îndeplinească obiectivele în materie de capacități mai rapid, la costuri reduse și cu o interoperabilitate sporită. Comisia invită statele membre să își revizuiască de urgență normele naționale privind achizițiile publice, pentru a elimina sarcinile suplimentare ale participanților la procedurile de achiziții publice („suprareglementarea”). Eliminarea obligațiilor de raportare statistică pentru statele membre va reduce birocrăția, în timp ce aplicarea Directivei privind eficiența energetică⁽⁸⁾ în sectorul apărării va fi clarificată în cadrul evaluării directivei din 2026.

Transferuri intra-UE de produse din domeniul apărării

Transferurile rapide de produse din domeniul apărării în interiorul Uniunii sunt esențiale pentru a mobiliza la nivelul Uniunii toate capacitățile industriale și tehnologice și pentru a realiza sinergii, economii de scară, inovare și pentru a asigura securitatea aprovizionării. Părțile interesate participante la consultarea publică au subliniat lipsa de armonizare a sistemelor de control ale statelor membre, utilizarea insuficientă a licențelor generale de transfer [care reprezintă principalul instrument de simplificare⁽⁹⁾ prevăzut în directivă] și au solicitat eliminarea complexităților și a întârzierilor legate de controlul transferurilor în interiorul UE. Acestea au subliniat, de asemenea, blocajele cauzate de lipsa autorizării în

⁽⁶⁾ Definiția „crizei” de la articolul 1 punctul 10 din Directiva 2009/81/CE include scenarii în care „apariția unui [...] fapt prejudiciabil este considerată iminentă”.

⁽⁷⁾ Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a Programului privind industria europeană de apărare și a unui cadru de măsuri care să asigure disponibilitatea și furnizarea la timp a produselor din domeniul apărării („EDIP”), 5.3.2024, COM(2024) 150 final.

⁽⁸⁾ Directiva (UE) 2023/1791 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 septembrie 2023 privind eficiența energetică și de modificare a Regulamentului (UE) 2023/955 (reformare) (JO L 231, 20.9.2023, p. 1).

⁽⁹⁾ Licențele generale de transfer permit înlocuirea controlului *ex ante* (control înainte de transfer) cu un control *ex post* (control după efectuarea transferului). Această modificare permite, de regulă, efectuarea unui transfer în termen de una până la trei zile. În schimb, timpul mediu în care autoritățile de control pot prelucra *ex ante* o simplă licență individuală de transfer poate fi estimat la aproximativ 6-7 săptămâni, procesele de autorizare necesitând adesea perioade semnificativ mai lungi.

timp util a transferurilor în punerea în aplicare a proiectelor FED și de sarcina grea de a gestiona mai multe certificate naționale de utilizator final sau alte forme de interzicere a limitărilor transferurilor în interiorul UE.

În ceea ce privește competențele definite în tratate, Comisia va colabora îndeaproape cu statele membre pentru a simplifica transferurile de produse din domeniul apărării către forțele armate ale statelor membre, transferurile în cadrul lanțurilor de aprovizionare și transferurile în cadrul proiectelor finanțate de UE, precum și gestionarea certificatelor de utilizator final. Modificările propuse vor reduce în mod semnificativ întârzierile în punerea în aplicare a proiectelor și vor reduce birocrăția pentru participanții la proiectele FED. Statele membre au posibilitatea de a scuti și alte categorii de transferuri de obligația de autorizare prealabilă și sunt încurajate să extindă utilizarea licențelor generale de transfer, să lărgască și să armonizeze domeniul de aplicare al acestora. Extinderea beneficiului licențelor generale de transfer la transferurile efectuate de societăți certificate va stimula programele robuste de certificare și de asigurare a conformității ale întreprinderilor în ceea ce privește controlul transferurilor în interiorul UE, reducând în același timp în mod semnificativ sarcina administrativă a acestora. Pentru a facilita tranzacțiile transfrontaliere în lanțurile de aprovizionare și pentru a accelera intensificarea producției, în conformitate cu Directiva privind transferurile în interiorul UE de produse din domeniul apărării ⁽¹⁰⁾, Comisia invită statele membre să se abțină de la limitarea transferurilor în interiorul UE pentru componentele care vor fi integrate într-un produs final într-un alt stat membru și care nu pot fi reexportate separat, cel puțin prin punerea în aplicare a principiului *de minimis* deja utilizat de unele state membre. În cele din urmă, Comisia propune simplificarea obligațiilor de raportare pentru transferurile intangibile de tehnologie.

Fondul european de apărare (FED)

Fondul european de apărare este singurul instrument al UE care sprijină cercetarea și dezvoltarea colaborativă în domeniul apărării. Evaluarea intermediară a fondului de către Comisie și consultările ample cu părțile interesate au confirmat eficacitatea și relevanța generală a acestuia, subliniind, în același timp, necesitatea de a simplifica și mai mult procedurile și de a reduce sarcinile administrative. Prin urmare, Comisia propune o mai mare flexibilitate în punerea în aplicare a obiectivelor FED.

Comisia propune clarificarea și simplificarea criteriilor de atribuire pentru evaluarea propunerilor și introduce posibilitatea de a selecta numai cele mai relevante criterii de atribuire pe baza obiectivelor cererilor de propuneri, făcând astfel procesul de evaluare mai rapid, mai flexibil și mai puțin împovărat. Posibilitatea de a pune în aplicare FED prin programe de lucru anuale sau multianuale, împreună cu clarificarea normelor privind atribuirea directă, precum și posibilitățile mai ample de gestiune indirectă vor oferi mai multă flexibilitate și predictibilitate în planificarea și punerea în aplicare a proiectelor FED, cu un proces de gestionare agil și cu sarcini administrative reduse. Ca urmare a propunerii privind un al patrulea domeniu de investiții pentru tehnologiile de apărare în cadrul platformei Tehnologii strategice pentru Europa (STEP) ⁽¹¹⁾, Comisia propune simplificări

⁽¹⁰⁾ Articolul 4 alineatul (8) din Directiva 2009/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 6 mai 2009 de simplificare a clauzelor și condițiilor de transfer al produselor din domeniul apărării în interiorul Comunității, JO L 146, 10.6.2009, p. 1.

⁽¹¹⁾ Regulamentul (UE) 2024/795 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 februarie 2024 de instituire a platformei Tehnologii strategice pentru Europa (STEP) și de modificare a Directivei 2003/87/CE și a Regulamentelor (UE) 2021/1058, (UE) 2021/1056, (UE) 2021/1057, (UE) nr. 1303/2013, (UE) nr. 223/2014, (UE) 2021/1060, (UE) 2021/523, (UE) 2021/695, (UE) 2021/697 și (UE) 2021/241: PE/11/2024/REV/1: JO L, 2024/795, 29.2.2024.

în ceea ce privește achizițiile publice înainte de comercializare și drepturile de acces ale statelor membre la cofinanțarea rezultatelor proiectelor de dezvoltare, cu scopul de a accelera derularea proiectelor FEA rezultate, stimulând astfel inovarea și tehnologiile disruptive pentru apărare.

În cele din urmă, Comisia va institui măsuri suplimentare pentru a accelera evaluarea propunerilor și pentru a reduce timpul necesar semnării acordurilor de grant și emiterii plăților, cum ar fi un nivel mai ridicat de subcontractare (peste 30 %), prelungirea valabilității evaluărilor privind controlul proprietății pentru beneficiari de la 18 la cel puțin 36 de luni și introducerea unei clauze standard de netransfer ulterior. Pentru a răspunde solicitărilor părților interesate privind un sistem simplu și sigur de schimb de informații confidențiale și sensibile, sistemul SUE (*Secret de l'Union Européenne*) este introdus treptat în cadrul Comisiei, al statelor membre și al industriei, cu scopul de a dota toate statele membre la începutul anului 2026, după finalizarea proceselor necesare de acreditare și acceptare de către statele membre, în timp ce se analizează crearea unui cloud clasificat pentru schimbul de informații acreditate până la nivelul RESTREINT UE/EU RESTRICTED în punerea în aplicare a proiectelor clasificate din domeniul apărării. Simplificările introduse prin prezentul pachet omnibus pot fi aplicate retroactiv proiectelor FED deja în derulare.

În conformitate cu Cartea albă, care impune creșterea participării Ucrainei la acțiunile FED și consolidarea cooperării UE-Ucraina, costurile activităților de testare desfășurate în Ucraina ar trebui să devină eligibile pentru finanțare în cadrul FED. Acest lucru ar permite bazei industriale și tehnologice de apărare europene să utilizeze situația de război activă a Ucrainei în ceea ce privește testarea (capabilități de testare rapidă, testare timp de 24 de ore și testare pe câmpul de luptă), permițând ca feedbackul rapid al războiului modern actual să fie integrat în dezvoltarea de tehnologii și produse de apărare.

2. Legislația și programele UE din afara domeniului apărării

Eliminarea blocajelor și utilizarea la maximum a modalităților de îmbunătățire a gradului de pregătire pentru apărare

Procesele de autorizare pentru investițiile industriale în domeniul apărării și activitățile de pregătire pentru apărare sunt adeseori prea lungi și împovărătoare. Pentru a le accelera, este esențial să se asigure că procesele de evaluare a impactului asupra mediului și respectarea legislației de mediu (de exemplu, în ceea ce privește planificarea urbană/funciară, evaluările impactului asupra mediului, zgomotul, protecția habitatelor și a păsărilor, gestionarea apei și a deșeurilor) contribuie la atingerea gradului de pregătire pentru apărare în contextul actual. Aceste procese – adoptate în timp de pace – trebuie să faciliteze acum proceduri accelerate de autorizare, adaptate nevoilor urgente în materie de pregătire pentru apărare, astfel încât să faciliteze intensificarea masivă și rapidă a investițiilor industriale în domeniul apărării și a activităților de pregătire pentru apărare care necesită o agilitate sporită și care sunt esențiale pentru a răspunde nevoilor emergente în materie de securitate.

Deși autorizațiile intră în responsabilitatea statelor membre, dreptul Uniunii stabilește unele norme referitoare la autorizații, inclusiv în ceea ce privește evaluările de mediu, dar fără a se limita la acestea. Este esențial să se raționalizeze, să se simplifice și să se accelereze toate procesele de autorizare pentru investițiile industriale în domeniul apărării și activitățile de pregătire pentru apărare, asigurându-se în același timp standardele de

protecție a mediului și a drepturilor omului într-un mod mai rapid în întreaga Uniune. Acest lucru poate fi realizat prin instituirea unor procese naționale de autorizare accelerate și prioritare, cu un punct unic de contact pentru industrie, menite să reducă sarcinile administrative și să accelereze procesul de autorizare pentru activitățile de pregătire pentru apărare. La cererea statelor membre, Comisia este pregătită să ofere consiliere și să consolideze capacitățile în ceea ce privește instituirea regimului accelerat de autorizare.

Asigurarea unor standarde ridicate de protecție a mediului și a sănătății umane prin aplicarea legislației Uniunii în domeniul mediului, menținând în același timp obiectivul pregătirii pentru apărare până în 2030, este fundamentală. Deși cea mai mare parte a legislației de mediu a Uniunii include derogări pentru obiectivele publice, interpretările și punerile în aplicare divergente de la un stat membru la altul generează complexitate și incertitudini în ceea ce privește normele aplicabile privind investițiile în domeniul apărării. Comisia clarifică astfel faptul că statele membre pot utiliza derogările existente în diferite componente ale legislației Uniunii ⁽¹²⁾ prevăzute pentru situații de tipul „*interes public superior*”, „*siguranță publică*” sau „*criză*” pentru a include în domeniul lor de aplicare pregătirea pentru apărare, care se cuprindă investițiile industriale și guvernamentale în domeniul apărării și activitățile de pregătire pentru apărare. Atunci când se aplică măsuri compensatorii sau de atenuare, măsurile respective ar trebui să asigure obiectivele legislației și să fie proporționale în ceea ce privește considerentele legate de pregătirea pentru apărare, astfel încât obiectivul privind pregătirea pentru apărare 2030 să poată fi atins în timp util. Directiva privind evaluarea impactului asupra mediului ⁽¹³⁾ include o derogare pentru proiectele esențiale în scopuri legate de apărare, care pot fi utilizate și pentru proiecte și activități de pregătire pentru apărare. În plus, Directiva privind deșeurile de echipamente electrice și electronice ⁽¹⁴⁾ și Directiva privind restricționarea substanțelor periculoase ⁽¹⁵⁾ conțin o derogare pentru scopurile militare, care cuprinde obiectivul pregătirii pentru apărare.

Acquis-ul Uniunii în domeniul substanțelor chimice a avut un rol esențial în menținerea unor niveluri ridicate de protecție a sănătății umane și a mediului, facilitând libera circulație a substanțelor pe piața internă și luând în considerare, în același timp, beneficiile socioeconomice. Menținerea unor standarde ridicate de securitate și sănătate în muncă, precum și a unor condiții bune de lucru este, de asemenea, esențială pentru a spori

⁽¹²⁾ De exemplu, cele din Directiva privind habitatele (Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică: JO L 206, 22.7.1992, p. 7), Directiva-cadru privind apa (Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2000 de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei: JO L 327, 22.12.2000, p. 1), Directiva privind păsările [Directiva 2009/147/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind conservarea păsărilor sălbatice (versiune codificată): JO L 20, 26.1.2010, p. 7] și Regulamentul privind transferurile de deșeuri [Regulamentul (UE) 2024/1157 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 aprilie 2024 privind transferurile de deșeuri, de modificare a Regulamentelor (UE) 1257/2013 și (UE) 2020/1056 și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1013/2006: PE/84/2023/REV/1: JO L, 2024/1157, 30.4.2024].

⁽¹³⁾ Directiva 2011/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului (codificare): JO L 26, 28.1.2012, p. 1.

⁽¹⁴⁾ Directiva 2002/96/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 ianuarie 2003 privind deșeurile de echipamente electrice și electronice (DEEE): JO L 37, 13.2.2003, p. 24.

⁽¹⁵⁾ Directiva 2011/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2011 privind restricțiile de utilizare a anumitor substanțe periculoase în echipamentele electrice și electronice: JO L 37, 13.2.2003, p. 19.

atractivitatea sectorului apărării ca opțiune de angajare, asigurând totodată atingerea eficientă a obiectivelor privind starea de pregătire în domeniul apărării.

În prezent, *acquis*-ul Uniunii în domeniul substanțelor chimice nu prevede în mod explicit o evaluare timpurie a impactului asupra industriei de apărare în procesele de interdicere sau restricționare a substanțelor chimice în ceea ce privește Regulamentul privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH) ⁽¹⁶⁾. Comisia observă că posibilitatea unei derogări în interesul apărării este deja prevăzută în Regulamentul REACH, dar că, în anumite state membre, această derogare în interesul apărării a fost aplicată în mod restrictiv. În plus, această excepție se aplică și pe bază *ad-hoc*, ceea ce nu este în concordanță cu obiectivul 2030 privind pregătirea pentru apărare și cu cerințele de intensificare urgentă a producției în domeniul apărării până în 2030. Prin urmare, Comisia propune extinderea condițiilor de utilizare a derogării naționale în temeiul Regulamentului REACH și încurajează statele membre să își utilizeze întregul potențial pentru nevoile în materie de apărare, inclusiv activitățile de pregătire pentru apărare. Viitoarea simplificare a REACH de către Comisie urmărește să includă în mod explicit obiectivul pregătirii pentru apărare, asigurându-se că preocupările în materie de apărare, inclusiv impactul indirect asupra lanțurilor de aprovizionare din domeniul apărării, sunt evaluate în mod cuprinzător. Acest lucru ar permite ca obiectivul pregătirii pentru apărare, inclusiv impactul indirect asupra lanțurilor de aprovizionare din domeniul apărării, să poată fi evaluat din timp și pe deplin. Pentru a asigura coerența la nivelul *acquis*-ului Uniunii în domeniul substanțelor chimice, o derogare similară este propusă în Regulamentul privind clasificarea, etichetarea și ambalarea ⁽¹⁷⁾ și în Regulamentul privind produsele biocide ⁽¹⁸⁾. În ceea ce privește Regulamentul privind poluanții organici persistenți ⁽¹⁹⁾, care pune în aplicare Convenția de la Stockholm, Comisia propune ca nevoile în materie de pregătire pentru apărare să fie abordate în etapele pregătitoare ale UE înainte de a fi stabilite interdicții sau restricții la nivel internațional în convenție, deoarece în etapa respectivă pot fi luate în considerare potențiale derogări. În plus, statele membre pot utiliza derogări de la cerințele de raportare pentru a proteja informațiile sensibile pe baza intereselor de securitate naționale sau ale Uniunii.

Ca parte a consolidării capacității de producție industrială a Uniunii în domeniul apărării pentru a putea dobândi capacitățile critice de care acestea nu dispun în prezent, industria de apărare și forțele armate trebuie să importe echipamente, componente și materii prime de apărare din afara Uniunii într-un mod rapid, flexibil și eficient din punctul de vedere al costurilor. În acest scop, Comisia încurajează statele membre să utilizeze pe deplin

⁽¹⁶⁾ Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2006 privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH), de înființare a Agenției Europene pentru Produse Chimice, de modificare a Directivei 1999/45/CE și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 793/93 al Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 1488/94 al Comisiei, precum și a Directivei 76/769/CEE a Consiliului și a Directivelor 91/155/CEE, 93/67/CEE, 93/105/CE și 2000/21/CE ale Comisiei: JO L 396, 30.12.2006.

⁽¹⁷⁾ Regulamentul (CE) nr. 1272/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2008 privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor și a amestecurilor, de modificare și de abrogare a Directivelor 67/548/CEE și 1999/45/CE, precum și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1907/2006: JO L 353, 31.12.2008, p. 1.

⁽¹⁸⁾ Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 mai 2012 privind punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produselor biocide: JO L 167, 27.6.2012, p. 1.

⁽¹⁹⁾ Regulamentul (UE) 2019/1021 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 privind poluanții organici persistenți (reformare): PE/61/2019/REV/1, JO L 169, 25.6.2019, p. 45.

posibilitatea de a suspenda taxele la import pentru anumite arme și echipamente militare importate de autoritățile militare de apărare din țări terțe sau în numele acestora ⁽²⁰⁾. În plus, deși continuă să promoveze și să stimuleze, în măsura posibilului, capacitatea internă, îndeosebi în ceea ce privește materiile prime, derogarea de la plata taxelor aplicabile anumitor produse industriale, materii prime, produse semifinite sau componente importate din țări din afara UE ⁽²¹⁾ în cadrul sistemului autonom de suspendări tarifare și contingente ar putea fi, de asemenea, utilizată pentru a îmbunătăți competitivitatea sectorului apărării, consolidând astfel gradul de pregătire pentru apărare al Uniunii.

Potențialul anumitor tehnologii pentru superioritatea în materie de apărare, cum ar fi inteligența artificială, este o pârghie importantă care trebuie consolidată urgent la nivel european. Regulamentul privind inteligența artificială al Uniunii Europene ⁽²²⁾ promovează dezvoltarea sistemelor de inteligență artificială printr-o abordare bazată pe riscuri, introducând norme proporționale cu riscurile. Acesta nu reglementează cercetarea înainte de introducerea pe piață în toate domeniile, inclusiv apărarea, și nici dezvoltarea și utilizarea inteligenței artificiale exclusiv în scopuri militare, de apărare sau de securitate națională. Comisia reamintește că statele membre pot institui spații de testare în materie de reglementare, care pot sprijini dezvoltarea flexibilă și rapidă a sistemelor de inteligență artificială cu grad ridicat de risc relevante în scopuri militare și de apărare, pentru a permite dezvoltarea și testarea în condiții de siguranță juridică.

Facilitarea investițiilor publice și private în sectorul apărării

Fără a aduce atingere articolului 346 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), normele în materie de concurență se aplică apărării și contribuie la o mai bună funcționare a pieței interne. Totodată, acestea nu ar trebui să constituie un obstacol în calea intensificării urgente a activității din acest sector, a contribuției acestuia la obiectivul „pregătire în domeniul apărării pentru 2030” și a capacității statelor membre de a răspunde în mod eficace provocărilor generate de deteriorarea mediului geopolitic. Comisia va ține seama în mod corespunzător de particularitățile industriei de apărare și ale pieței europene a echipamentelor de apărare, precum și de contribuția acestora la obiectivul pregătirii pentru apărare în ceea ce privește asigurarea respectării normelor în materie de concurență (concentrări economice, antitrust și controlul ajutoarelor de stat).

Regimul Uniunii Europene de control al **concentrărilor economice** vizează menținerea bunei funcționări a piețelor, inclusiv în sectorul apărării. Gradul de pregătire pentru apărare al industriei europene depinde în mod esențial de piețe competitive care pot oferi tehnologie și inovare de vârf, precum și o capacitate de producție adecvată și flexibilă, asigurând, în același timp, faptul că concentrările nu vor conduce la niveluri de putere de piață de natură să mărească costurile pentru bugetele statelor membre. În cadrul revizuirii în curs a orientărilor privind concentrările economice, Comisia va acorda o importanță

⁽²⁰⁾ Regulamentul (UE) 2021/2278 al Consiliului din 20 decembrie 2021 de suspendare a taxelor din Tariful vamal comun menționate la articolul 56 alineatul (2) litera (c) din Regulamentul (UE) nr. 952/2013 pentru anumite produse agricole și industriale și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1387/2013: JO L 466, 29.12.2021, p. 1, cu modificările ulterioare.

⁽²¹⁾ Comunicarea Comisiei privind suspendările și contingentele tarifare autonome: JO C 363, 13.12.2011, p. 6.

⁽²²⁾ Regulamentul (UE) 2024/1689 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iunie 2024 de stabilire a unor norme armonizate privind inteligența artificială și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 300/2008, (UE) nr. 167/2013, (UE) nr. 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1139 și (UE) 2019/2144 și a Directivelor 2014/90/UE, (UE) 2016/797 și (UE) 2020/1828 (Regulamentul privind inteligența artificială): PE/24/2024/REV/1: JO L, 2024/1689, 12.7.2024.

adecvată mediului de securitate și apărare modificat și solicită contribuții din partea părților interesate pentru a aborda aceste aspecte în mod eficace. Comisia va evalua în special beneficiile globale ale consolidării apărării și securității în cadrul Uniunii, ceea ce va conduce la creșteri ale eficienței.

În ceea ce privește normele **antitrust**, Comisia este pregătită să ofere industriei europene orientări cu privire la proiectele de cooperare ale întreprinderilor din sectorul apărării, în special în cazul în care o astfel de colaborare este necesară pentru extinderea producției sau în cazul în care, dimpotrivă, întreprinderile individuale nu ar fi în măsură să dezvolte sau să fabrice un produs pe cont propriu. Acest lucru poate fi valabil și în cazul achizițiilor publice comune de materii prime de către întreprinderile din domeniul apărării. Atunci când evaluează astfel de acorduri, Comisia va lua în considerare, de asemenea, creșterile în eficiență generate, inclusiv, de exemplu, efectele pozitive ale unei astfel de cooperări în ceea ce privește pregătirea pentru apărare, reziliența lanțurilor de aprovizionare în domeniul apărării și a pieței interne.

Investițiile publice și private substanțiale sunt esențiale pentru extinderea industriei în vederea atingerii obiectivului UE privind pregătirea pentru apărare pentru 2030. Ca parte a acestui efort, statele membre pot utiliza oportunitățile oferite de evaluarea la jumătatea perioadei a fondurilor de coeziune pentru a sprijini capacitățile industriale de apărare și mobilitatea militară ⁽²³⁾. De asemenea, ele pot utiliza resurse din planurile lor de redresare și reziliență pentru injecții de capital în băncile și instituțiile naționale de promovare, precum și pentru contribuții la programele UE pentru comunicații prin satelit și la Programul privind industria europeană de apărare (EDIP) – astfel cum se subliniază în Comunicarea „NextGenerationEU – Calea către 2026” ⁽²⁴⁾. Pentru a permite contribuții la EDIP, este necesar să se finalizeze foarte rapid trilogurile legislative în curs și să se introducă o dispoziție de abilitare. Aceste oportunități suplimentare de utilizare a fondurilor UE pentru apărare consolidează și mai mult volumul resurselor disponibile și, prin urmare, justificarea eliminării obstacolelor sau a sarcinilor administrative inutile din calea desfășurării eficace a investițiilor în domeniul apărării.

În acest context, în primul rând, măsurile de stat de sprijinire a investițiilor în infrastructuri generale, cum ar fi extinderea tunelurilor feroviare sau consolidarea podurilor rutiere sau feroviare pentru a crea coridoare de mobilitate, nu constituie ajutor de stat, deoarece sunt activități de interes public legate de exercitarea prerogativelor de stat. Același lucru este valabil și pentru funcțiile forțelor armate ale statelor membre, care țin, în general, și de activități de interes public. Statele membre nu sunt obligate să notifice aceste măsuri Comisiei.

În al doilea rând, în contextul actual, se constată un interes puternic atât la nivelul Uniunii, cât și la nivel național în ceea ce privește intensificarea producției în domeniul apărării, dar și o incapacitate observată a operatorilor de pe piață de a răspunde suficient de prompt acestei nevoi din cauza unei serii de factori obiectivi (de exemplu, fragmentarea piețelor de achiziții publice, incertitudinea cererii în timp, accesul la finanțare). Prin urmare, se poate considera, în mod normal, că în cazul specific al măsurilor de **ajutor de stat** pentru

⁽²³⁾ Propunere a Comisiei de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentelor (UE) 2021/694, (UE) 2021/695, (UE) 2021/697, (UE) 2021/1153, (UE) 2023/1525 și (UE) 2024/795 în ceea ce privește stimularea investițiilor în domeniul apărării în bugetul UE pentru a pune în aplicare Planul „ReArm Europe”: COM(2025) 188 final, 22.4.2025.

⁽²⁴⁾ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European și Consiliu, NextGenerationEU – Calea către 2026, 4.6.2025, COM (2025) 310 final.

sprijinirea investițiilor în capacitatea de producție de produse și servicii din domeniul apărării, aceste măsuri sprijină interese esențiale de securitate fără a afecta în mod negativ condițiile de concurență de pe piața internă și, prin urmare, ar intra sub incidența articolului 346 din TFUE. În cazul în care articolul 346 din TFUE se aplică măsurilor de ajutor de stat, statele membre nu sunt obligate să notifice aceste măsuri Comisiei. În temeiul articolului 346 din TFUE și al jurisprudenței aferente, necesitatea și proporționalitatea măsurilor naționale de protecție a intereselor esențiale de securitate sunt examinate de la caz la caz pentru fiecare astfel de măsură, analizându-se contextul și efectele sale. Prin urmare, o astfel de constatare privind măsurile de ajutor de stat nu aduce atingere evaluării aplicabilității articolului 346 din TFUE în cazul măsurilor naționale care afectează alte norme ale Uniunii, de exemplu în ceea ce privește achizițiile publice din domeniul apărării. Normele de promovare a unei piețe europene a produselor din domeniul apărării îmbunătățesc condițiile economice pentru investițiile în producția de apărare, consolidând astfel securitatea Uniunii și a fiecărui stat membru în parte. Prin urmare, în alte domenii decât ajutoarele de stat, toate cererile de derogare în temeiul articolului 346 din TFUE vor continua să fie examinate cu mare atenție.

În al treilea rând, în cazul în care sprijinul public constituie **ajutor de stat** și nu intră sub incidența articolului 346 din TFUE, acesta poate fi acoperit de posibilitățile de compatibilitate oferite de orientările, cadrele existente privind ajutoarele de stat sau de Regulamentul general de exceptare pe categorii ⁽²⁵⁾. Astfel de ajutoare, fie sub formă de ajutoare individuale, fie sub formă de scheme de ajutoare, pot fi, de asemenea, aprobate direct în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE. În temeiul acestei dispoziții, Comisia poate considera că ajutoarele destinate să faciliteze dezvoltarea anumitor activități economice, inclusiv a factorilor de producție esențiali pentru producția de produse și servicii din domeniul apărării, sunt compatibile cu normele privind ajutoarele de stat, cu condiția ca ajutoarele respective să nu modifice în mod nefavorabil condițiile schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun. La echilibrarea generală a efectelor pozitive cu efectele negative asupra concurenței și a schimburilor comerciale, Comisia va ține seama în mod corespunzător de contribuția măsurii la obiectivul pregătirii pentru apărare pentru 2030, precum și de particularitățile pieței apărării, în cazul în care cererea provine de la statele membre, care controlează achiziționarea de produse și tehnologii din domeniul apărării, inclusiv exporturile. Elementele care trebuie luate în considerare în mod pozitiv în cadrul testului comparativ general pot include, de exemplu, faptul că ajutorul este acordat în contextul programelor UE ⁽²⁶⁾, contribuția investiției la nevoile de reziliență ale Uniunii, necesitatea ca statele membre să își protejeze interesele esențiale în materie de securitate; cooperarea transfrontalieră sprijinită de proiect, după caz; efectele pozitive asupra interoperabilității și securității aprovizionării cu produse sau factori de producție din domeniul apărării în întreaga Uniune ⁽²⁷⁾, reducerea dependențelor de țările terțe sau contribuția proiectului la

⁽²⁵⁾ Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat.

⁽²⁶⁾ Cum ar fi programele pentru industria de apărare a UE și fondurile de coeziune.

⁽²⁷⁾ De exemplu, atunci când produsele pot răspunde nevoilor mai multor utilizatori din întreaga Uniune, se depun eforturi structurate pentru a asigura o aprovizionare diversificată.

eliminarea lacunelor critice în materie de capacități de apărare, inclusiv, dar fără a se limita la cele identificate în Cartea albă și în instrumentul SAFE ⁽²⁸⁾.

Comisia va acorda prioritate soluționării cazurilor care vizează obiectivul privind pregătirea pentru apărare, fie că sunt notificate ca ajutoare individuale, fie ca scheme de ajutoare. În cadrul evaluării sale, Comisia se va asigura că, în măsura în care acest sprijin constituie ajutor de stat notificabil, acesta este necesar și proporțional și nu conduce la supracompensare. Comisia va acorda o atenție deosebită problemelor sau solicitărilor de clarificare ridicate în contextul pregătirilor statelor membre pentru punerea în aplicare a SAFE, în conformitate cu calendarul prevăzut în instrumentul respectiv ⁽²⁹⁾, dar și pentru a evalua dacă intensificarea producției în domeniul apărării și/sau extinderea industriei de apărare pentru a atinge gradul de pregătire pentru apărare până în 2030 generează anumite constrângeri în sectoarele aferente apărării, determinate, printre alți factori, în special de accesul limitat la finanțare. Dacă este necesar, Comisia va oferi orientări adecvate și în timp util cu privire la evaluarea sprijinului public pentru sectorul apărării ⁽³⁰⁾. Pentru a înțelege dacă astfel de orientări sunt necesare și, în caz afirmativ, domeniul lor de aplicare posibil, Comisia va căuta în mod proactiv contribuții, printr-un dialog continuu și structurat cu statele membre (inclusiv împreună cu toate autoritățile relevante, de exemplu cu cele responsabile de ajutoarele de stat, industrie și apărare) și cu alte părți interesate.

Stimularea investițiilor publice în domeniul apărării este indispensabilă și urgentă, dar nu va fi suficientă. Comunicarea privind uniunea economiilor și a investițiilor ⁽³¹⁾, în conformitate cu Cartea albă privind pregătirea pentru apărare 2030, a subliniat importanța mobilizării finanțării private pentru industria de apărare și a luat act de faptul că sunt necesare acțiuni decisive și urgente pentru a spori în mod semnificativ oportunitățile de finanțare pentru întreprinderi în cadrul bazei industriale și tehnologice de apărare europeană. Întreprinderile europene, inclusiv întreprinderile mici și mijlocii și întreprinderile cu capitalizare medie ⁽³²⁾, trebuie să aibă un acces mai bun și mai flexibil la capital, inclusiv la instrumente de garantare pentru reducerea riscurilor legate de investiții, pentru a-și aduce soluțiile la scară industrială și pentru a stimula intensificarea activității industriale de care are nevoie Europa.

⁽²⁸⁾ Regulamentul (UE) 2025/1106 al Consiliului din 27 mai 2025 de instituire a Instrumentului „Acțiunea pentru securitatea Europei” (SAFE) prin consolidarea industriei europene de apărare, JO L, 2025/1106, 28.5.2025.

⁽²⁹⁾ Statele membre care doresc să primească asistență financiară în cadrul instrumentului SAFE își exprimă interesul până la sfârșitul lunii iulie 2025. La scurt timp după aceea, acestea vor primi din partea Comisiei o notificare privind alocările provizorii ale cuantumurilor împrumuturilor aflate la dispoziția fiecărui stat membru. Până la sfârșitul lunii noiembrie 2025, statele membre vor trebui să prezinte o cerere de asistență financiară, însoțită de planul lor european de investiții în industria de apărare. Semnarea unui acord de împrumut cu Comisia va permite statelor membre să primească finanțare.

⁽³⁰⁾ Orientările privind compatibilitatea ajutoarelor de stat pot lua diferite forme în funcție de necesități, de la un vademecum al precedentelor relevante sau un aviz interpretativ la orientări ori cadre cu caracter obligatoriu ale Comisiei.

⁽³¹⁾ Comunicarea Comisiei intitulată „Uniunea economiilor și a investițiilor: O strategie de stimulare a prosperității cetățenilor și a competitivității economice în UE: COM(2025) 124 final.

⁽³²⁾ Recomandarea (UE) 2025/1099 a Comisiei din 21 mai 2025 privind definiția întreprinderilor mici cu capitalizare medie, C/2025/3500: JO L 2025/1099.

În cadrul Fondului InvestEU ⁽³³⁾, operațiunile de finanțare sau de investiții desemnate drept „*investiții strategice*”, inclusiv cele din domeniul apărării, fac obiectul unor limitări specifice ale eligibilității, care pot afecta capacitatea de a utiliza în mod eficace Fondul InvestEU pentru a sprijini investițiile în baza industrială și tehnologică de apărare europeană. Comisia propune adaptarea criteriilor de eligibilitate pentru sectorul apărării la particularitățile instrumentelor financiare (datorii, garanții de datorie și finanțare prin capitaluri proprii) oferite în cadrul Fondului InvestEU, menținând în același timp garanțiile necesare. Acest lucru va îmbunătăți și va simplifica accesul la finanțare și va permite o mai bună sprijinire a creșterii și dezvoltării bazei industriale și tehnologice de apărare europene.

Deși cadrul de finanțare durabilă ⁽³⁴⁾ al Uniunii nu împiedică finanțarea sectorului apărării, atât sectorul financiar, cât și cel al apărării pot beneficia de clarificări suplimentare cu privire la aplicarea sa printr-o comunicare orientativă. Pentru a oferi securitate juridică investitorilor, Comisia clarifică faptul că ar trebui luate în considerare numai armele interzise de convențiile internaționale privind armele la care sunt parte majoritatea statelor membre, în contextul excluderilor de la indicii de referință pentru activitățile de tranziție climatică și aliniați la Acordul de la Paris. În plus, Comisia clarifică faptul că nevoile și particularitățile industriei de apărare sunt luate pe deplin în considerare în cadrul obligațiilor de raportare durabilă, în special prin clarificarea faptului că industria de apărare este mai predispusă decât alte sectoare să utilizeze dispoziții care permit reținerea de informații sensibile (de exemplu, cu privire la volumele de aprovizionare cu materii prime sau la anumite informații financiare legate de durabilitate). Dacă acest lucru este justificat, în urma revizuirilor în curs ale Directivei privind raportarea de către întreprinderi de informații privind durabilitatea ⁽³⁵⁾, Comisia va efectua în 2025 ajustări suplimentare în cadrul viitoarei revizuirii a standardelor europene de raportare privind durabilitatea ⁽³⁶⁾. În cele din urmă, în cadrul revizuirii Regulamentului privind publicarea de informații referitoare la finanțarea durabilă ⁽³⁷⁾, dacă este necesar, Comisia va oferi clarificări cu privire la relația dintre investițiile în domeniul apărării și cadrul de durabilitate al UE pentru a atinge obiectivul pregătirii pentru apărare.

Dezvoltarea competențelor și asigurarea unor cadre de ocupare a forței de muncă adaptate la pregătirea pentru apărare

Eliminarea lacunelor în materie de capabilități și intensificarea producției în domeniul apărării se bazează pe disponibilitatea competențelor specializate și a talentelor inovatoare în industria apărării, inclusiv a actorilor din lanțul de aprovizionare, de la întreprinderi mici

⁽³³⁾ Regulamentul (UE) 2021/523 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 martie 2021 de instituire a Programului InvestEU și de modificare a Regulamentului (UE) 2015/1017: PE/74/2020/REV/1: JO L 107, 26.3.2021, p. 30.

⁽³⁴⁾ Regulamentul (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iunie 2020 privind instituirea unui cadru care să faciliteze investițiile durabile și de modificare a Regulamentului (UE) 2019/2088, JO L 198, 22.6.2020, p. 13.

⁽³⁵⁾ COM(2025) 81 final.

⁽³⁶⁾ Regulamentul delegat (UE) 2023/2772 al Comisiei din 31 iulie 2023 de completare a Directivei 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele de raportare privind durabilitatea: C(2023)5303: JO L, 2023/2772, 22.12.2023.

⁽³⁷⁾ Regulamentul (UE) 2019/2088 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 noiembrie 2019 privind informațiile privind durabilitatea în sectorul serviciilor financiare: PE/87/2019/REV/1: JO L 317, 9.12.2019, p. 1.

și mijlocii la contractanți principali. Deși sectorul european al apărării dispune de angajați calificați și specializați, intensificarea activității industriei de apărare la scară largă va necesita ca industria să atragă, să formeze, să angajeze, să perfecționeze și să recalifice, precum și să păstreze un număr mai mare de persoane având competențele necesare, de la tehnicieni la ingineri și experți specializați. Creșterea ponderii absolvenților de științe, tehnologie, inginerie și matematică (STEM) este o condiție prealabilă în acest sens. Uniunea competențelor⁽³⁸⁾, inclusiv Planul strategic pentru educația în domeniul STEM care stă la baza acesteia, va facilita perfecționarea și recalificarea forței de muncă pentru a sprijini industria de apărare, inclusiv prin consolidarea Pactului pentru competențe⁽³⁹⁾, prin revizuirea și implementarea de academii de competențe specifice, precum și prin sprijinirea centrelor de excelență în formarea profesională. Comisia va sprijini înființarea de centre suplimentare de excelență în formarea profesională pentru industria de apărare, precum și mobilitatea forței de muncă și educația în domeniul apărării, în conformitate cu Strategia privind industria europeană de apărare⁽⁴⁰⁾, în special prin oportunitățile oferite de programele industriale europene din domeniul apărării și de programul Erasmus+.

Asigurarea unor standarde ridicate în materie de sănătate, siguranță și drepturi de muncă ale forțelor militare și ale lucrătorilor din industria de apărare este esențială pentru a atinge pe deplin obiectivul pregătirii pentru apărare a Europei și pentru atragerea și menținerea personalului calificat. Personalul militar și lucrătorii din industrie au un rol esențial atât în contextul unui război aflat la granițele noastre, cât și în construirea unei păci europene de lungă durată. Directiva privind timpul de lucru⁽⁴¹⁾ este o piatră de temelie a *acquis*-ului Uniunii în domeniul social și al ocupării forței de muncă, protejând sănătatea și siguranța lucrătorilor prin standarde minime privind timpul de lucru și perioadele de repaus. În contextul geopolitic actual, pentru ca agilitatea apărării să devină realitate și pentru a stimula extinderea capacității industriale până în 2030, este necesar să se acorde o atenție deosebită obiectivului privind pregătirea pentru apărare atunci când se aplică dispozițiile directivei. În ceea ce privește producția industrială și furnizarea de servicii conexe în sectorul apărării, Comisia clarifică faptul că derogările prevăzute în directivă⁽⁴²⁾ pot fi utilizate în cazul în care există o creștere bruscă a activității, inclusiv în ceea ce privește pregătirea pentru apărare, și invită statele membre să ofere claritate juridică și să asigure securitatea juridică în ceea ce privește aplicarea lor. În ceea ce privește forțele armate, Curtea de Justiție a confirmat că este posibil ca directiva să nu se aplice anumitor activități specifice, printre care desfășurarea activă. Menținând flexibilitățile existente, Comisia va colabora cu statele membre și cu partenerii sociali cu privire la aplicarea directivei în cazul personalului militar din cadrul forțelor armate, inclusiv cu privire la oportunitatea modificării directivei pentru a consolida derogările existente.

⁽³⁸⁾ Comunicarea Comisiei intitulată „Uniunea competențelor: COM(2025) 90 final, 5.3.2025.

⁽³⁹⁾ Comunicarea Comisiei intitulată „Agenda europeană pentru competențe în scopul promovării competitivității durabile, a echității sociale și a rezilienței”: COM(2020) 274 final, 1.7.2020.

⁽⁴⁰⁾ Comunicarea comună intitulată „O nouă strategie privind industria europeană de apărare: asigurarea capacității de reacție rapidă a UE prin intermediul unei industrii europene de apărare reactive și reziliente”: JOIN(2024) 10 final, 5.3.2024.

⁽⁴¹⁾ Directiva 2003/88/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 noiembrie 2003 privind anumite aspecte ale organizării timpului de lucru: JO L 299, 18.11.2003, p. 9.

⁽⁴²⁾ În special articolele 17 și 18 din Directiva 2003/88/CE.

Concluzie

Conflictul armat a revenit în Europa, iar amenințările geostrategice și hibride se înmulțesc în jurul nostru. În acest deceniu va apărea o nouă ordine internațională. Dacă nu dorim să acceptăm pur și simplu consecințele pe care aceasta le va avea asupra Europei și a lumii, trebuie să contribuim la conturarea acestei noi ordini. Acum este momentul să stimulăm pregătirea pentru apărare a Europei, slăbită de decenii de investiții insuficiente în capacitățile de apărare, de lacune importante în materie de capacități și de o birocrație inutilă pe care statele membre trebuie să le abordeze urgent.

Creșterea masivă a cheltuielilor europene pentru apărare anunțată în Planul de reînarmare a Europei „ReArm Europe – Readiness 2030”, însoțită de un instrument financiar specific care să sprijine investițiile statelor membre în apărare, necesită revizuirea legislației UE existente pentru a o face mai flexibilă și pentru a atrage investiții mai mari în domeniul apărării. Mai simplu, mai rapid și mai agil. Pe baza rezultatelor consultărilor publice ample, precum și a dialogurilor strategice și privind punerea în aplicare purtate cu industria și cu statele membre, prezentul pachet omnibus privind pregătirea pentru apărare propune o schimbare de mentalitate în ceea ce privește pregătirea pentru apărare și agilitate la nivelul cadrului legislativ al Uniunii: eliminarea obstacolelor care țin de reglementare, simplificarea și armonizarea normelor și procedurilor specifice sectorului apărării, precum și a reglementărilor Uniunii care, deși nu sunt specifice apărării, au un impact asupra industriei de apărare. Documentul abordează provocările cu care se confruntă industria de apărare și care împiedică baza industrială și tehnologică de apărare europeană să răspundă cu maximă agilitate la nevoile actuale sporite ale Uniunii, în special având în vedere creșterea tensiunilor globale și războiul de agresiune din Ucraina.

Istoria nu iartă nici ezitățile, nici amânările. Misiunea noastră este independența europeană. Prezentul pachet omnibus privind pregătirea europeană pentru apărare marchează un pas important către construirea unei Europe independente care să deservească *Pax Europaea*, consolidând capacitatea Europei de a proteja pacea și securitatea, astfel încât viitorul nostru să fie ferit de constrângeri și agresiuni, iar generațiile următoare să poată trăi visul european pentru care au luptat atât de mult fondatorii noștri – în pace și prosperitate, preîntâmpinând războiul și uriașele pierderi de vieți omenești, dar și prejudiciile pe care acesta le aduce mediului.